

det, da de allerede ere fremhævede i det andet Ting.

Altsaa for Konsekvensernes Skyld er der næppe nogen Fare. Naar man overhovedet skal vælge Statsdrift et eller andet Sted, mener jeg, man har Lov til at se, om Almenvellet kræver det, om det er en saa overordentlig vigtig Sag for Samsundet, at Staten netop maa overtage det, og da mener jeg, at Danmarks Udsørselsaf Smør og Flæst er en saa overordentlig vigtig Sag for Landet, at jeg ikke frygter for at sige, at Almenvellet, ja hele Landet, ogsaa Købstæderne, ere afhængige deraf. Stulle vi komme til at undvære den Kapital, som vi aarlig faa for vort Smør og vort Flæst, gad jeg vide, hvorledes Samsundet i Danmark vilde blive stillet. Det er, om jeg saa maa sige, hele vor økonomiske Nerve her i Landet, som vi her være ved, det er noget, som angaar os alle. Og naar det er indrømmet, at vore Eksportforhold have været saa flette, saa uforstandigt indrettede, at vort Smør bliver saa gammelt, at det i den Retning kan konkurrere med det amerikanske Smør paa det engelske Marked, tror jeg rigtigt nok, man maa sige, at saa er her et Punkt, hvor Staten med fuld Føjle kan gribe ind og sige, at det maa paa hele Samsundets Vegne ordnes paa den bedst mulige Maade. Og da der ikke ret vel kan tænkes nogen Ordning ad privat Vej, ser jeg ikke rettere, end at der ingen anden Mulighed er end at indføre Statsdrift. Derjom vi Danske havde været en stor Nation, der havde talt 40 Millioner Mennesker, tvivler jeg ikke om, at man sagtens ad privat Vej kunde have skabt en Konkurrence paa Transportvæsenets Omraade, men da vi ere en lille Nation, som har et meget stort Dampskibsselskab, meget meget større, end der svarer til vore 2 Millioner Mennesker, kunde ingen magte den Opgave at træde konkurrerende op mod dette store Dampskibsselskab. Det vil altid være saaledes, at jo mindre en Nation er, desto vanskeligere er altid Konkurrencen. I en stor Nation vil der være mange store Selskaber, som kunne konkurrere indbyrdes.

Da der nu er gaaet saa mange Aar, og denne Sag har været drøftet, jeg havde nær sagt i en Menneskealder, vil jeg sige over for det, der blev sagt før, at denne Sag ikke er tilstrækkelig undersøgt, at er der nogen Sag her i Danmark, der har været undersøgt, drøftet og forhandlet, turde det virkelig være denne. — Imidlertid er der en Ting, som kan siges, og maaste med en vis Ret, og det er, at man vil opsætte denne Sag for at indhente Oplysninger, for at indvinde Erfaringer navnlig

over for de ny Skibe, der er Tale om at benytte. Denne Grund, synes mig, kunde være ret plausibel, naar der var Udset til, at vi i det løbende Sommerhalvaar kunde faa indsamlet Erfaringer, som virkelig kunde være oplysende. Det, der nemlig nu er sket, er jo, at der er oprettet en ny Kontrakt med det forenede Dampskibsselskab, og at der skal sættes et Skib i Gang, som vel nærmest skal betragtes som en Type for den Slags Skibe, vi fremtidig skulle bruge. Derjom den højtærede Indenrigsminister da vilde love, at de Erfaringer, der indvindes, skulle blive benyttede saaledes, at vi i næste Sessjon kunde faa indført Statsdrift, skulde jeg ikke holde saa stærkt paa Forslaget. Jeg tror imidlertid ikke, man skal vente sig for meget af de Erfaringer, vi saa indsamlede gennem det ny Skib, der nu vil blive indsat i Esbjærgrouten, saa vidt jeg kan se af de temmelig tarvelige Oplysninger, der ere givne. Jeg beklager, at ikke den Kontrakt, som er sluttet med det forenede Dampskibsselskab, er bleven fremlagt her i Tinget, jeg ved ikke, om den har været fremlagt i det andet Ting, men jeg vilde have sat megen Pris paa at se denne Kontrakt; jeg har ikke set den. Men der skal altsaa anskaffes et nyt Skib. Naar vi nu se paa, hvorledes dette skal indrettes, hedder det først, at der skal være Kølemaskine, Isolation af Lastrummet, elektrisk Lys etc., og saa staa der, at der skal være første Klasses Passager Indretning med Kogefaldon og Badeantalt for 50 Passagerer samt Indretning til Emigrantbefordring. Jeg forstaaer ikke rigtig, at Emigrantbefordring og første Klasses Passagerbefordring egentlig har noget at gøre med vor Smør- og Flæstetransport. Jeg kan godt forstaa, at det kunde være heldigt at tjene Penge paa begge Dele, men naar her er Tale om en Type paa et Skib, som skal føre vore Landbrugsprodukter over til England — og det er jo det, som er Hovedsagen — saa ser jeg ikke, at det er heldigt at lade et Skib, som nærmest synes at blive Emigrantskib eller et Skib for første Klasses Passagerer. Det fremgaar ogsaa af Oplysningerne, at dette Skib vil blive, om jeg saa maa sige, urimelig kostbart, idet det nemlig skal koste henimod 800,000 Kr. Jeg har her liggende et Tilbud fra et større Skibsrederi her i Kjøbenhavn, som skriver, at det kan levere et saadant Skib med Kølerum og med en Fart omtrent svarende til den, det ny Skib vil faa, for 300,000 Kr. Naar man her har Valget imellem at give 800,000 Kr. for et Skib af denne Type og at give 300,000 Kr. for et lignende, ja, saa hører jeg som Syde til dem, der gerne ville spare,